

УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕТСКА ГРАДИНА В УСЛОВИЯ НА ПАНДЕМИЯ

Даниела Д. Димитрова

KINDERGARTEN MANAGEMENT IN A PANDEMIC CONDITION

Daniela D. Dimirtova

ABSTRACT: A moment in which kindergartens are forced to predict and cope with the long-term consequences of COVID-19 crisis, it is quite necessary to focus on the needs of all concerned groups - from children and their parents to service providers and above all, on the needs of the employees. Actions of a new kind should be taken concerning work force, most of which have no analogue up to the present moment.

KEYWORDS: kindergarten, management, COVID 19.

Управлението във всяка една система е свързано с ред дейности, които се определят от мениджъра и целите на дадената системата. Така е и при педагогическата система, където важат същите правила за управление, възлагане на задачи, изпълнение и анализ от страна на директора/управителя. Всеки ръководител прави, когато приеме дадена работа или пък когато настъпят законови или други промени в системата, анализ на състоянието на всички дейности към момента. Това му дава реалната картина, за да може да набележи всички краткосрочни и дългосрочни цели, да направи програма за тяхното поетапно изпълнение, да посочи конкретни срокове и изпълнители. Реалната преценка на ситуацията и целите води до такова разпределение на задачите от страна на добрия ръководител, което да позволи на всеки да даде най-доброто от себе си. Но за да се стигне до изпълнение на целите, мениджърът трябва да оказва контрол през целия процес, да следи дали всеки член на екипа му е разбрал точно поставената задача и да стикова работата на хората си така, че всеки предварително начертан етап да бъде следван ритмично от следващото задание и да не се допуска изоставане в най-слабите звена, което може да провали цялостната задача. Добрият мениджър педагог е този, който има поглед върху цялостната картина и знае във всеки един момент от изпълнението на плана дали задачите се изпълняват ритмично, трябва ли да се направят корекции и ще бъдат ли постигнати целите, които той е начертал в предварителното задание. През последните месеци обаче една нова световна угроза постави пред всички директори на учебни заведения нови цели за постигане и нови задачи. Какво промени за всички нас COVID-19 и какви са новите задачи пред ръководителите в сферата на образованието?

Изискванията към всеки един ръководител са доста близки, независимо дали говорим за голямо промишлено производство, малка фирма или детска градина.

За да помогне на директорите по човешки ресурси и бизнес лидерите в тази форсмажорна ситуация, Световният икономически форум създаде принципи за управление на работната ръка по време на пандемията от COVID-19. Общо 5 принципа и 4 задължителни управленски стъпки могат да отговорят на кризата смятат авторите на този проект, разработен съвместно с консултантската компания Willis Tower Watson.

5 водещи принципа:

- Гледайте на кризата като на определящ за лидерството момент и продължавайте да обръщате внимание на най-добрите възможни резултати за всички заинтересовани страни.
- Приемете нагласата за бързо и постоянно научаване, за да се уверите, че отговорът ви е настроен спрямо обстоятелствата.
- Установете перспективите и ангажирайте всички заинтересовани страни (т.е. служители, акционери, клиенти, доставчици, партньори, общности и т.н.) във вземането на решение.
- Фокусирайте се върху пресечната точка между служителите и доброто състояние на фирмата.

- Вземайте решения и предприемайте действия, които имат отношение към средносрочните нужди и дългосрочните бизнес цели.

4 задължения в мениджмънта:

- Приоритизирайте планирането, благосъстоянието и комуникацията – ясно формулирайте ключовите политики и процедури, окуражавайте местните лидери и мениджъри, както и приоритизирайте личната и емпатичната комуникация.

- Фокусирайте се върху опита, ангажираността и мотивацията на служителите – водете ги с цел, изслушвайте ги, свързвайте се с тях, използвайте нови технологии.

- Осигурете отговорен начин на работа – управлявайте устойчиво смените на служителите, като дадете възможност за гъвкава/дистанционна работа, помислете за обмен на таланти, прогресируйте чрез дългосрочни програми за повишаване на квалификацията и преквалифициране.

- Балансирайте проблемите с дългосрочните разходи със средносрочна устойчивост – защитете работните места, фокусирайте се върху доброто финансово състояние на най-уязвимите служители, наблюдавайте поотделно служителите.

Образованието обаче е един от най-динамичните и бързо развиващи се сектори в страната ни. С всяка изминала година нова техника, нова методика и законови разпоредби променят картината на образованието в детските градини и училищата. Сега към тях се прибавиха и изискванията на здравното министерство, свързани с намаляване на риска от заразяване с COVID-19. Това налага разчертаването на нови планове, смяна на подхода, определяне на нови правила и мн.др. Всеки директор на учебно заведение трябва да осмисли новите цели, да види как те ще се отразят на всяко едно звено от колектива. Той трябва да прецени дали те са изпълними и кой от учителите и помощния персонал какви нови отговорности ще има, ще се справи ли с тях и ако не – какви размествания в структурата трябва да се направят, за да бъде изпълнена новата задача.

При всяка една промяна мениджърът е длъжен да определи точно и ясно новите цели и начините за постигането им, да отстрани грешките и пропуските, за да може от новостите да бъдат приложени възможно най-бързо, според изискванията на учебната програма и в интерес на всички ученици и техните родители.

Друг важен момент, свързан с реализирането на новата концепция, е целта да бъде постигната с май-малко средства. Тук отново е изключително важна ролята на директора, който вижда цялостната картина и може да реши най-добре как да разпредели средствата така, че да бъдат достатъчни за всички членове на колектива и предвидените дейности, но винаги да има наличен и известен резерв, който да подпомогне работата при непредвидени ситуации. Типичен пример за добро справяне във финансово отношение е кризата с коронавируса, която затвори всички учебни заведения в страната ни. Директорите на детски градини, които предвидливо бяха оставили резерв, веднага след като стана ясно, че работата на детските градини ще бъде възстановена, успяха да организират дейността си в новите условия и да подготвят сградите и всички стаи за работа в новите условия на световна пандемия. Тук отново проличава работата на добрия мениджър, който винаги разполага с налични средства, но и успява да изработи нов план за работа, с нови задачи към всеки един член от колектива в променените условия. Изпълнението на задачите, поставени от Министерството на здравеопазването и общините изправят директорите пред нови задачи и проблеми от решаването на които зависи здравето на всички деца, преподаватели и помощен персонал. За мнозина новата задача изглежда непосилна, но при строг контрол по време на целия процес и спазване на желязна дисциплина и хигиена, то добрите мениджъри ще могат да се похвалят, че са изпълнили поредната им поставена задача и са опазили живота и здравето на малките деца и колектива на учебното заведение.

За всички нас е ясно, че новата задача, която стои пред хората, които управляват детските градини, е изключително сложна и изисква разчертаването на безупречен план, като всяка точка от него трябва да се спазва, за да се случат нещата и да не се допускат грешки. За разлика от предишни години, когато всеки ръководител имаше време да осмисли промените в системата, то сега разработването на няколко варианта за работа и избор на най-добрия, трябва

да се извърши във възможно най-кратко време, защото обстановката е динамична, всеки ден се сблъскваме с нови законодателни промени, а и всяка една община има допълнителни изисквания. Добрият мениджър разчертава генерален план за работа, но е готов да внесе корекции във всеки един момент. При извънредни ситуации е изключително важно директорът да бъде гъвкав и да промени отделни сегменти от изпълнението на плана, за да отговори на потребностите на днешния ден.

За директора е важно да успее да овладее и хората си, да ги направи съпричастни към новите задачи и да прецени дали всички ще успеят да се справят, когато са подложени на стрес. Доброто управление на персонала и разпределението на новите задачи е изключително важно в такъв момент. Мениджърът познава хората си и може да прецени кой ще се справи в новата ситуация и кой ще бъде по-лабилен и ще се нуждае от помощ и допълнителни стимули.

Директорът е човекът, който трябва да разчертае и правилата за работа с родителите. Той трябва да определи новите взаимоотношения, да обясни мерките, които се налагат и то без да засегне родителите и да запази добрите отношения, които са в полза на всички страни. Добрият мениджър е този, който ще успее в трудната ситуация, пред която са изправени всички учебни заведения, да държи на строгите мерки за дезинфекция и организация на работата в градината, да направи родителите съпричастни към наложените промени, за да бъдат постигнати основните цели – да бъдат защитени живота и здравето на всички в училищната общност, но да продължи и възпитателният процес, за да могат малките ученици да пристъпят след време подготвени прага на класните стаи в училище.

Тук вече си проличават най-добре всички роли, в които влиза всеки един директор: на лидер, на координатор на процесите, на говорител пред различните общности в системата, на предприемач и добър спестовник, както и ролята на преговарящ между родители и учители от една страна, а от друга, той е човекът, който преговаря с общината от името на градината и след това поднася информацията и постигнатите договорки на преподавателите и родителите. Всяка една от тези роли изисква изключителни умения от страна на мениджъра. В рисковата ситуация, в която се намираме в момента, той трябва да бъде хладнокръвен, да запазва спокойствие въпреки стреса, да бъде добър оратор, да успява да овладява негативните емоции на част от родителите, които също са изнервени от новата ситуация. Добрият ръководител трябва винаги да отстоява задачите по плана, по който работи, но по някой път трябва да лавира, да показва артистичност и чувство за хумор, за да бъдат избегнати инфарктни ситуации, които биха разрушили създадените връзки детска градина – родители и биха застрашили целия процес. Той трябва да умее да създава добра работна среда сред колегите си, да ги поощрява, да им оказва помощ, но ако се налага и да ги санкционира, за да бъде спазван планът и да бъдат постигнати целите към този момент. И едно от най-важните качества, които трябва да притежава всеки ръководител, особено в сложни ситуации, е да успява винаги да запазва добрия тон, да обяснява на колегите си кратко, точно и ясно задачите им, да ги наказва, ако се налага, но винаги да им посочва мотивите за решението си и да изслушва и тяхната позиция, за да не остане у служителите усещането за безпричинно лошо отношение и незаслужено наказание. Директорът на едно учебно заведение трябва постоянно да чете, да се информира, да бъде на нивото на времето си, да общува с всички групи, свързани с работата му, както и с институциите, от които зависи гладкото протичане на учебния процес.

В крайна сметка на всички ни е ясно, че сме изправени пред едно ново предизвикателство, каквото светът не познава. Как ще се справим със създалата се угроза и дали ще направим всичко, което зависи от нас, за да предпазим най-ценното – децата ни, предстои да разберем. Мерките и дисциплината, които наложи пандемията, ще трябва да се спазват дълго време и тук е ролята на всеки един мениджър: да направи така, че учебните заведения да продължат да работят и да бъдат постигнати основните цели – децата ни да бъдат здрави и да получат добро образование. Заповедите се издават в министерствата, но тяхното приложение на практика става в детските градини и училищата. От всеки един директор и от това дали той е добър мениджър, зависи по какъв план ще се работи оттук нататък, кои ще бъдат новите задачи пред учителските колективи и ще може ли ръководителят на всяко едно учебно заведение да види цялостната картина, за да дадат той и колегите му най-доброто от себе си и да изпълнят дълга си пред обществото и най-малките ученици. Какъв е успешният директор, който може да направи всичко това? – мениджър, финансист, оратор, педагог,

психолог, а защо не и поне мъничко мечтател, защото работата ни с деца е какво друго, ако не магия.

Литература:

1. Гюрова, В. Училищният мениджмънт като вид образователен мениджмънт. Издание: бр. 3, 2015.
2. Списания „МЕНИДЖР.NEWS” /06.04.2020 г. - <https://www.manager.bg>.

*Даниела Д. Димитрова
Директор ДГ „Изворче“, Шумен
докторант
ШУ „Епископ Константин Преславски“
danel4e64@gmail.com*